

Bryssel XXX
[...] (2022) XXX draft

KOMISSION TIEDONANTO

Muutokset komission tiedonantoon – Täydentävät suuntaviivat moottoriajoneuvojen myyntiä ja korjaamista sekä varaosien jakelua koskevien sopimusten vertikaalisista rajoituksista

KOMISSION TIEDONANTO

Muutokset komission tiedonantoon – Täydentävät suuntaviivat moottoriajoneuvojen myyntiä ja korjaamista sekä varaosien jakelua koskevien sopimusten vertikaalisista rajoituksista

1. Muutetaan komission tiedonanto – Täydentävät suuntaviivat moottoriajoneuvojen myyntiä ja korjaamista sekä varaosien jakelua koskevien sopimusten vertikaalisista rajoituksista ⁽¹⁾ seuraavasti.
2. Korvataan 2 kappaleessa ilmaisu ”Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisesta tiettyihin vertikaalisten sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin 20 päivänä huhtikuuta 2010 annetun komission asetuksen (EU) N:o 330/2010” ilmaisulla ”Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 3 kohdan soveltamisesta tiettyihin vertikaalisten sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin 10 päivänä toukokuuta 2022 annetun komission asetuksen (EU) 2022/720”. Korvataan alaviitteen 3 sisältö tekstillä ”EUVL L 134, 11.5.2022, s. 4” ja alaviitteen 4 sisältö tekstillä ”[XXX]”.

3. Korvataan 17 kappale seuraavasti:

”(17) Sopimukseen ei sovelleta moottoriajoneuvojen ryhmäpoikkeusasetusta, jos ne sisältävät vakavimpia kilpailunrajoituksia. Nämä kilpailunrajoitukset luetellaan yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklassa ja moottoriajoneuvojen ryhmäpoikkeusasetuksen 5 artiklassa. Koska vakavimmat rajoitukset ovat merkittäviä kilpailun rajoituksia, joiden oletetaan yleensä aiheuttavan nettohaittaa kilpailulle, komissio soveltaa seuraavia periaatteita arvioidessaan sopimuksia moottoriajoneuvojen ryhmäpoikkeusasetuksen näkökulmasta: a) jos sopimukseen sisältyy vakavimpiin kuuluva rajoitus, sopimus todennäköisesti kuuluu perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan ja b) sopimus, johon sisältyy vakavimpiin kuuluva rajoitus, ei todennäköisesti täytä perussopimuksen 101 artiklan 3 kohdassa määrättyjä edellytyksiä. Yritys voi kuitenkin osoittaa, että yksittäistapauksessa tällainen sopimus poikkeuksellisesti ei kuulu perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, tai osoittaa sillä olevan perussopimuksen 101 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja kilpailua edistäviä vaikutuksia.”

4. Korvataan 19 kappale seuraavasti:

”(19) ”Alkuperäisillä osilla tai varusteilla” tarkoitetaan osia tai varusteita, jotka valmistetaan moottoriajoneuvon valmistajan kyseisen moottoriajoneuvon kokoonpanoa varten tuotettaville osille ja varusteille laatimien eritelmien ja tuotantostandardien mukaisesti (ks. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/858, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta ⁽¹³⁾), 55 artiklan 5 kohdan toinen kappale).”

(¹³) EUVL L 151, 14.6.2018, s. 1.

5. Korvataan 21 kappaleen ensimmäinen virke seuraavasti:

”Yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan f alakohdan mukaan vakavimpia kilpailunrajoituksia on komponenttien toimittajan ja kyseiset komponentit tuotteisiinsa sisällyttävän ostajan välinen sopimus, jolla estetään toimittajaa myymästä tai rajoitetaan sen mahdollisuutta myydä kyseisiä komponentteja varaosina loppukäyttäjille tai riippumattomille korjaamoille, tukkumyyjille tai muille palveluntarjoajille, joita ostaja ei ole valtuuttanut korjaamaan tai huoltamaan tavaroitaan.”

6. Korvataan 26 kappaleen kaksi viimeistä virkettä seuraavasti:

”Ryhmäpoikkeusasetuksia sovelletaan kilpailukieltovelvoitteisiin, jotka voidaan uusien viiden vuoden jälkeen hiljaisella sopimuksella, edellyttäen, että ostaja voi tosiasiallisesti neuvotella uudelleen tai irtisanoa velvoitteen sisältävän vertikaalisen sopimuksen kohtuullisen irtisanomisajan puitteissa ja kohtuullisin kustannuksin, jolloin ostaja voi tosiasiallisesti vaihtaa toimittajaansa viiden vuoden määräajan päätyttyä.”

7. Korvataan 31 kappaleessa ilmaisu ”1 artiklan d alakohdassa” ilmaisulla ”1 artiklan f alakohdassa”.

8. Korvataan 34 kappaleessa alaviitteen 19 sisältö seuraavasti: ”Ks. yleiset vertikaaliset suuntaviivat, 310 kappale”.

9. Korvataan 38 kappaleessa ilmaisu ”yleisten vertikaalisten suuntaviivojen VI.2.1 jaksossa” ilmaisulla ”yleisten vertikaalisten suuntaviivojen 8.2.1 jaksossa”.

10. Korvataan 40 kappaleessa ilmaisu ”yleisten vertikaalisten suuntaviivojen VI.2.1 jaksossa” ilmaisulla ”yleisten vertikaalisten suuntaviivojen 8.2.1 jaksossa”.

11. Korvataan 44 kappale seuraavasti:

”(44) Laadullisilla perusteilla rajoitetaan jakelijoiden tai korjaamoiden määrää epäsuorasti asettamalla ehtoja, joita kaikki niistä eivät voi täyttää, kun taas määrällisillä perusteilla

rajoitetaan jakelijoiden tai korjaamoiden määrää suoraan esimerkiksi vahvistamalla niiden lukumäärä. Määrällisiin perusteisiin pohjautuvien verkostojen katsotaan yleensä rajoittavan kilpailua enemmän kuin pelkästään laadulliseen valikointiin perustuvat, ja ne kuuluvat todennäköisemmin perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.”

12. Korvataan 46 kappale seuraavasti:

”(46) Valikoivat jakelusopimukset arvioidaan yleisten vertikaalisten suuntaviivojen 4.6.2 jaksossa esitettyjen yleisten periaatteiden mukaisesti. Ryhmäpoikkeusasetuksilla myönnetään poikkeus valikoiville jakelusopimuksille tuotteen luonteesta tai sovellettujen valikoivien perusteiden luonteesta riippumatta, olivatpa ne määrällisiä tai laadullisia, kunhan osapuolten markkinaosuudet ovat enintään 30 prosenttia. Poikkeuksen myöntämisen ehtona on kuitenkin se, että sopimukset eivät saa sisältää yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklassa ja moottoriajoneuvojen ryhmäpoikkeusasetuksen 5 artiklassa vahvistettuja vakavimpia kilpailunrajoituksia tai yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 5 artiklassa säädettyjä poikkeuksen soveltamisalan ulkopuolelle jätettyjä rajoituksia, joita ei voida erottaa muusta sopimuksesta.”

13. Korvataan 47 kappale seuraavasti:

”(47) Yleisessä vertikaalisessa ryhmäpoikkeusasetuksessa on kolme vakavimpiin lukeutuvaa rajoitusta, jotka liittyvät erityisesti valikoivaan jakeluun. Asetuksen 4 artiklan c alakohdan i alakohdan mukaan vakavimpia kilpailunrajoituksia ovat sellaiset, joilla rajoitetaan alueita tai asiakkaita, joille valikoivan jakelujärjestelmän jäsenet voivat aktiivisesti tai passiivisesti myydä sopimuksessa tarkoitettuja tavaroita tai palveluita. Tällaisiin vakavimpiin kilpailunrajoituksiin liittyy kuitenkin poikkeuksia, kuten rajoitus, joka rajoittaa valikoivan jakelujärjestelmän jäsenten ja niiden asiakkaiden aktiivista myyntiä alueelle tai asiakasryhmälle, joka on yksinoikeudella varattu toimittajalle tai enintään viidelle yksinmyyjälle (yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan c alakohdan i alakohdan 1 alakohta); rajoitus, joka koskee valikoivan jakelujärjestelmän jäsenten aktiivista tai passiivista myyntiä valtuuttamattomille jakelijoille, jotka sijaitsevat alueella, jolla valikoivaa jakelujärjestelmää sovelletaan (yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan c alakohdan i alakohdan 2 alakohta); rajoitus, joka estää järjestelmän jäsentä toimimasta valtuuttamattomasta sijoittautumispaikasta käsin (yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan c kohdan i alakohdan 3 alakohta); rajoitus, joka koskee tukkutasolla toimivien valikoivan jakelujärjestelmän jäsenten aktiivista tai passiivista myyntiä loppukäyttäjille (yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan c alakohdan i alakohdan 4 alakohta); ja rajoitus, joka koskee mahdollisuutta aktiivisesti tai passiivisesti myydä komponentteja, jotka on toimitettu tuotteisiin sisällytettäväksi, asiakkaille, jotka käyttäisivät ne saman tyyppisten tuotteiden valmistamiseen kuin toimittajan valmistamat tuotteet (yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan c alakohdan i alakohdan 5 alakohta). Yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan c alakohdan ii alakohdan mukaan vakavimpiin kilpailunrajoituksiin kuuluu rajoitus, joka rajoittaa ristikkäisiä

toimituksia valikoivan jakelujärjestelmän jäsenten, myös kaupan eri tasoilla toimivien, välillä. Asetuksen 4 artiklan c alakohdan iii alakohdan mukaan vakavimpiin kilpailunrajoituksiin kuuluvat sopimusehdot, joilla rajoitetaan vähittäistasolla toimivien valikoivan jakelujärjestelmän jäsenten aktiivista tai passiivista myyntiä loppukäyttäjille, lukuun ottamatta yleisen vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan c alakohdan i alakohdan 1 ja 3 alakohdassa mainittuja rajoituksia. Nämä kolme vakavimpiin lukeutuvaa rajoitusta ovat erityisen merkityksellisiä moottoriajoneuvojen jakelussa.”

14. Korvataan 51 kappaleessa ilmaisu ”4 artiklan c alakohtaa” ilmaisulla ”4 artiklan c alakohdan iii alakohtaa”.

15. Korvataan 53 kappale seuraavasti:

”(53) Kuten yleisten vertikaalisten suuntaviivojen 146 kappaleessa selitetään, valikoivan jakelun mahdollisia kilpailuriskejä ovat tuotemerkin sisäisen kilpailun väheneminen ja erityisesti kumulatiivisten vaikutusten tapauksessa tietynlaisten jakelijoiden sulkeminen markkinoilta sekä kilpailun heikkeneminen ja toimittajien tai ostajien välisen mahdollisesti kilpailunvastaisen yhteistyön (kolluusion) helpottuminen, kun ostajien lukumäärää rajoitetaan.”

16. Korvataan 54 kappaleen viimeinen virke seuraavasti:

”Puhtaasti laadullinen valikoiva jakelu voi jäädä perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle, jos näiden suuntaviivojen 43 kappaleessa esitetyt kolme edellytystä täyttyvät.”

17. Korvataan 60 kappaleen viimeinen virke seuraavasti:

”Olisi sen vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota kolmeen toimintatapaan, jotka voivat rajoittaa tätä kilpailua estämällä riippumattomia toimijoita saamasta olennaisia tuotantopanoksia tai käyttämällä väärin lakisääteisiä ja/tai laajennettuja takuusitoumuksia riippumattomien korjaamojen poissulkemiseen tai asettamalla valtuutettujen korjaamoverkostojen jäseneksi pääsyn ehdoksi muita kuin laadullisia perusteita.”

18. Korvataan 62 kappaleta edeltävä otsikko seuraavasti:

”Riippumattomien toimijoiden mahdollisuudet saada olennaisia tuotantopanoksia”

19. Korvataan 62 kappale seuraavasti:

”(62) Puhtaasti laadullinen valikoiva jakelu voi jäädä perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle, jos näiden suuntaviivojen 43 kappaleessa esitetyt kolme edellytystä täyttyvät. Valtuutettujen korjaamojen ja/tai varaosien jakelijoiden kanssa tehdyt laadulliset valikoivat jakelusopimukset voivat kuitenkin kuulua perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos yksi sopimuspuolista toimii kyseisten sopimusten yhteydessä

tavalla, joka sulkee riippumattomat toimijat markkinoilta esimerkiksi siten, että niiden käyttöön ei anneta tuotantopanoksia, kuten teknisiä tietoja, välineitä, koulutusta ja ajoneuvojen tuottamia tietoja, jotka ovat olennaisia korjauksen ja huollon kannalta. Tällöin riippumattomien toimijoiden käsite kattaa riippumattomat korjaamot ja varaosien valmistajat ja jakelijat, korjauslaitteiden ja -työkalujen valmistajat, teknisten tietojen julkaisijat, autokerhot, tiepalveluiden tarjoajat, tarkastus- ja testauspalveluiden tarjoajat sekä koulutuspalveluita korjaamoille tarjoavat yritykset.”

Poistetaan 62 kappaleesta alaviite 27.

20. Lisätään 62 kappaleen jälkeen seuraava 62 a kappale:

”(62 a) Kun arvioidaan, voiko tiettyjen näiden suuntaviivojen 62 kappaleessa tarkoitettujen tuotantopanosten epääminen johtaa siihen, että kyseiset sopimukset kuuluvat perussopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, olisi otettava huomioon muun muassa seuraavat seikat:

- a) onko kyseisen tuotantopanoksen epäamisellä tuntuva vaikutus riippumattoman toimijan mahdollisuuksiin hoitaa tehtävänsä ja luoda kilpailupainetta markkinoilla;
- b) onko kyseinen tuotantopanos valtuutetun korjaamoverkoston jäsenten saatavilla; jos se on jossakin muodossa valtuutetun verkoston saatavilla, se olisi annettava syrjimättömästi myös riippumattomien toimijoiden käyttöön;
- c) käytetäänkö kyseistä tuotantopanosta viime kädessä⁽²⁷⁾ moottoriajoneuvojen korjaamisessa ja huollossa vai lähinnä muuhun tarkoitukseen⁽²⁸⁾, kuten varaosien tai työkalujen valmistukseen.”

⁽²⁷⁾ Kuten julkaisijoille toimitettu tieto edelleentoimitettavaksi moottoriajoneuvojen korjaamoille.

⁽²⁸⁾ Korjaamisessa ja huollossa käytettäväksi tiedoiksi olisi katsottava moottoriajoneuvon varaosan asentamista tai moottoriajoneuvon käytettävää työkalua koskevat tiedot. Varaosan valmistuksessa käytettäviä suunnitteluun, tuotantoprosessiin tai materiaaleihin liittyviä tietoja ei pitäisi katsoa tähän luokkaan kuuluviksi, ja ne voidaan sen vuoksi evätä.

21. Lisätään ennen 63 kappaletta otsikko seuraavasti:

”Tekniset tiedot”

22. Lisätään 63 kappaleen alkuun virke seuraavasti:

”(63) Tekniset tiedot voivat olla korjaus- ja huoltotoiminnan kannalta olennainen tuotantopanos. Määriteltäessä, onko tietty tekninen tieto korjaus- ja huoltotoiminnassa olennainen tuotantopanos, on otettava huomioon näiden suuntaviivojen 62 a kappaleessa esitetyt perusteet. Tekniset tiedot olisi erotettava toisen tyyppisistä tiedoista, kuten kaupallisista tiedoista⁽²⁹⁾, jotka voidaan perustellusti evätä.”

⁽²⁹⁾ Näissä suuntaviivoissa kaupallisilla tiedoilla tarkoitetaan tietoja, joita käytetään korjaus- ja huoltoliiketoiminnan harjoittamiseen mutta joita ei tarvita moottoriajoneuvojen varsinaiseen korjaamiseen tai huoltoon. Esimerkkejä tästä ovat laskutusohjelmat tai tiedot valtuutetun verkoston jäsenten veloittamista tuntitariffeista.

23. Korvataan 65 kappale seuraavasti:

”(65) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/858, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta säädetään moottoriajoneuvojen ja perävaunujen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen jakamisesta. Lisäksi komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/1244, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/858 liitteen X muuttamisesta siltä osin kuin on kyse ajoneuvon sisäisen valvontajärjestelmän tietojen ja korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen vakiomuotoisesta saatavuudesta sekä ajoneuvon turvatekijöitä koskevien tietojen saatavuutta koskevista menettelyistä⁽³⁰⁾ säädetään erityinen menettely riippumattomien toimijoiden hyväksymiselle ja valtuuttamiselle saamaan pääsy ajoneuvojen turvaominaisuuksiin. Komissio ottaa nämä asetukset huomioon arvioidessaan tapauksia, joissa epäillään, ettei teknisiä korjaus- ja huoltotietoja ole annettu.”

⁽³⁰⁾ EUVL L 272, 30.7.2021, s. 16.

24. Kappaleessa 66:

- a. Korvataan kappaleen viimeinen virke seuraavasti: ”Myös asetuksen (EU) 2018/858 asiaan liittyviä vaatimuksia olisi pidettävä ohjeistuksena siitä, mitä komissio pitää teknisenä tietona perussopimuksen 101 artiklaa sovellettaessa.”
- b. Numeroidaan alaviite 34 uudelleen alaviitteeksi 31.

25. Kappaleessa 67:

- a. Korvataan kappaleen viimeinen virke seuraavasti: ”Perussopimuksen 101 artiklassa ei kuitenkaan velvoiteta toimittajaa esittämään teknisiä tietoja vakiomuodossa tai määritetyn teknisen järjestelmän avulla, kuten standardin EN ISO 18541 – 2014 mukaisesti tai niin kuin eräiden tavaroiden luokittelusta yhdistettyyn nimikkeistöön 18 päivänä maaliskuuta 2009 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 295/2009 säädetään.”
- b. Numeroidaan alaviite 35 uudelleen alaviitteeksi 32.

26. Lisätään 67 kappaleen jälkeen otsikko ja 67 a kappale seuraavasti:

”Ajoneuvon tuottamat tiedot

(67 a) Siltä osin kuin ajoneuvon tuottamat tiedot ovat olennaisia korjaamisen ja huollon kannalta, edellä esitetyt näkökohdat koskevat myös näiden tietojen saatavuutta riippumattomille toimijoille. Määriteltäessä, onko tietty ajoneuvon tuottama tieto korjaus- ja huoltotoiminnassa olennainen tuotantopanos, on otettava huomioon näiden suuntaviivojen 62 a kappaleessa esitetyt perusteet. Tässä yhteydessä olisi käytettävä ohjenuorana olemassa olevia standardeja ja asetuksen (EU) 2018/858 asiaankuuluvia vaatimuksia⁽³³⁾.”

(³³) Tähän sisältyy se, että tällaiset tiedot ovat riippumattomien toimijoiden saatavilla langattomien suuralueverkkojen tuella toteutettavia korjaus- ja huoltotoimia varten. Ks. asetuksen (EU) 2018/858 61 artiklan 11 kohta.

27. Lisätään ennen 68 kappaletta otsikko seuraavasti:

”Työkalut ja koulutus”

28. Korvataan 68 kappale seuraavasti:

”(68) Siltä osin kuin työkalut ja/koulutus ovat olennaisia korjaamisen ja huollon kannalta, edellä esitetyt näkökohdat koskevat myös niiden saatavuutta riippumattomille toimijoille. Määriteltäessä, onko tietty työkalu ja/tai koulutus korjaus- ja huoltotoiminnassa olennainen tuotantopanos, on otettava huomioon näiden suuntaviivojen 62 a kappaleessa esitetyt perusteet. ’Työkaluilla’ tarkoitetaan tässä myös mahdollisuutta käyttää sähköisiä vianmäärityslaitteita ja muita työkaluja, tietokoneohjelmia, mukaan lukien niiden säännölliset päivitykset, ja kyseisten työkalujen myynnin jälkeisiä palveluita.”

(¹) EUVL C 138, 28.5.2010, s. 16.